SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 195. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 13, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 13-го ЖОВТНЯ 1988 Ч. 195. РІК XCV.

УРЯД ЗСА ПОРУШИВ ПРАВА УКРАЇНСЬКИХ АДВОКАТІВ

Філядельфія. — Федеральний суддя окружного суду дистрикту Колюмбії ствердив, що секретар Державного департаменту Джордж Шулц і комишинер Служби іміґрації та натуралізації Аллен Нелсон „порушили і загрожують, що в майбутньому теж порушуватимуть права Українсько-Американської Правничої Асоціяції, щоб дати дарову адвокатську допомогу для незаконно прибулих чужинців, які просять азилю з СССР і країн східнього бльоку".

У шести сторінковому зіставленні свого становища і тристорінковому дорученні, офіційно зареєстрованому 31-го серпня ц.р., які отримав головний адвокат УАПА Андрій Филипович 6-го вересня ц.р., суддя Луїс Обердорфер назначив речинець 15-го вересня для того, щоб Іміграційна і натуралізаційна служба зробила поправні заходи.

Це рішення запало у наслідок судового позову Українсько - Американської Правничої Асоціяції і двох її адвокатів, Ореста Ейни з Фініксу, Арізона і Юліяна Куляса з Чикаґо, проти Дж. Шулца в жовтні 1985 року, як їм не дозволено скомунікуватися з Мирославом Медведем, українським моряком, який вискочив з совєтського корабля біля Ню Орлінс 24-го жовтня 1985 року в надії, що тут знайде свободу. Судовий позов зроблено спільними заходами консервативної Вашінґтонської легальної фундації і Українсько-Американської Правничої Асоціяції.

Мирослав Медвідь, який двічі розпачливо шукав азилю в американських властей і був під їхньою опікою разом десь біля 24-ох годин ніколи не був повідомлений про те, що україномовні адвокати були готові йому допомогти. У контроверсійному рішенні перед зустріччю на вершинах Державний департамент наказав М. Медведя відправити назад на совєтський корабель, не зважаючи на те, що прикордоники офіційно потвердили те, „що Медвідь просить політичного й морального азилю".

Рішенням суду вимагається, щоби почавши з 15-им вересня у всіх бюрах Іміграційної і натуралізаційної служби висіли повідомлення про те, що в Америці існує дарова приватна адвокатська допомога всім тим, що цього потребують у їх рідній мові. Ця офіційна оповістка має бути в мові англійській, а також і в мовах вірменській, білоруській, естонській, лошишській литовській, російській і українській, бо їх вживає найчастіше незадоволене населення СССР.

Це рішення вказує на те, що й Уряд мусить бути зобов'язаний придержуватись Конституції, зокрема першого додатку, де говориться про те, що Конституція забезпечує право американському адвокатові порозумітися з тими, які просять про азиль.

Після цього випадку Гельсінкська комісія ЗСА перевела слідство і у травні 1987 року скритикувала спосіб полагодження справи М. Медведя та закликала Уряд ЗСА зробити заходи, щоби такі випадки більше не повторялися. Дотепер, нічого не зроблено. Тому рішення видане суддею Обердорфером робить надії на те, що можливо щось таки в цій справі рішиться.

ДОПОВІДІ В УІА

Ню Йорк. — Тут в п'ятницю, 14-го жовтня ц.р., о год. 7-ій вечора в приміщенні Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця, відбудеться доповідь д-ра Юрія Бережницького, ілюстрована прозірками п.н. „Ікони Київської Руси XI і XII сторіч". У доповідь включені ікони Вижгородська, Велика Панагія, Печерська, Устюжське Благовіщення, Галицька Покров (XII Ст.), Спас Нерукотворний, Борис і Гліб, св. Юрій, св. Дмитро і св. Миколай. Український Інститут Америки інформує що доповіді Степанії Гнатенко заповіджені на 4-го листопада і 2-го грудня ц.р., відкладені на пізнішу дату. Доповіді Слави Ґеруляк про історію української культури в англійській мові відбудуться в п'ятницю 21-го жовтня і 18-го листопада ц.р., о год. 7-ій вечора.

В ЕСТОНІЇ ЗРОСТАЄ НАЦІОНАЛІЗМ

Таллін, Естонія. — Як уже інформовано, минулого тижня недавно створений Народний Фронт Естонії прийняв на своєму установчому з'їзді широку програму заходів, спрямованих на поступове звільнення республіки від всесторонньої контролі зі сторони Москви. Якщо ця програма не зустріне спротиву в колах кремлівського керівництва, то в житті республіки можуть статися великі зміни. Зокрема, може статися так, що люди, які не говорять по-естонськи, будуть „витіснені" за межі суспільного життя, бо єдиною офіційною мовою в республіці буде естонська.

„Уже приблизно рік або й більше в Естонії увійшло в моду відкрито принижувати кожного, хто не народився тут", — сказав кореспондентові газети „Ню Йорк Таймс" Юрій Рудяк, член керівництва створеного літом в Естонії Інтернаціонального руху — нової неформальної організації, яка ставить собі за мету захистити неестонців, що проживають в республіці, від утисків. „Слово 'мігрант' ('приїжджий') перетворилося тут в лайку", — уточнює Ю. Рудяк.

В Естонії, населення якої, на відміну від сусідньої Латвії, все ще на 60 відсотків складається з жителів „корінної національности" (в Латвії латишів нараховується вже менше, ніж росіян та інших приїжджих), за традицією були завжди сильні недовір'я і неприязнь до „окупантів" з Росії. Розповідають, що в Тарту лікарі швидкої допомоги нерідко відмовляються виїжджати на телефонічний виклик, якщо він був зроблений по-російськи. У таллінських автобусах часто можна бачити замазану чорною фарбою частину напису, що вказує маршрут, надруковану російською мовою. На роздоріжжях таблички з назвами вулиць по-російськи зриваються і нищаться.

Секретар партійної організації таллінської фабрики „Двигун" Євген Сидоренко розповів, що колектив фабрики, де працюють переважно представники деяких національностей, зібрав 10,000 карбованців на фонд побудови музею естонського мистецтва. „Однак нам зателефонували і сказали, що наших грошей не потребують", — згадує Сидоренко.

У республіці тепер проживає коло 900,000 естонців і 600,000 росіян, українців та інших „приїжджих". Росіяни працюють переважно на фабриках рядовими робітниками і живуть у передмістях чи на окраїнах, в той час як естонці становлять основну масу технічної, наукової і творчої інтеліґенції і проживають у центральних районах міст. Саме в цих естонських колах і зародився націоналістичний рух, який висуває багато вимог — від примусового або добровільного виселення росіян до повного відокремлення від Совєтського Союзу.

Лідер Народного Фронту Естонії презирливо називає членів „Інтернаціонального руху" „сталіністами", вказуючи, що він об'єднує тих, хто не бажає розстатися з привілеями для росіян, запровадженими в Естонії у сталінські часи.

Представники московських неофіційних політичних груп, які приїжджають у Таллін в надії нав'язати зв'язки з естонським Народним фронтом, повернулися додому з почуттям розчарування і тривоги. „Російські учасники Народного фронту огірчені, ображені, а іноді просто налякані, — сказав Борис Кагарлицький, член делегації однієї з московських груп, який побував у Прибалтиці. — Створилася надзвичайно небезпечна ситуація, і я не виключаю навіть, що станеться спалахи насилля".

„Вони можуть підірвати увесь процес змін у країні, — сказав Б. Кагарлицький, — тому що Москва не стерпить ще одного Нагірного Карабаху".

Відбудеться делеґатський збір церковних братств і сестрицтв

Чикаго (Н.Н.). — У суботу і неділю, 29-30-го жовтня ц.р., відбудеться тут п'ятий делеґатський збір Союзу Українських Католицьких Братств і Сестрицтв. Крім делеґатів від 18-ох членських організацій, очікується гостей і спостерігачів від інших прицерковних братств і сестрицтв, яких старшина союзу запрошує до участи.

З'їзд матиме ювілейний характер, бо ним відзначиться не лише ювілей Тисячоліття, але також 20-ліття постання парафії свв. Володимира і Ольги та заснування місцевих братств і сестрицтв. Саме вони і будуть господарями збору. Відбуття з'їзду пов'язане з річним Покровським відпустом в парафії свв. Володимира і Ольги та відкриттям до вжитку нового Культурно-Релігійного Осередку, у приміщеннях якого цей збір відбудеться.

Відкриття з'їзду відбудеться вже в п'ятницю увечорі 28-го жовтня, о год. 7-ій, коли будуть виголошені дві доповіді про історичні та теперішні церковні братства (Юрій Гаєцький і Василь Маркусь). В суботу проходитиме ділова частина з'їзду. Вечером парафія свв. Володимира і Ольги влаштовує ювілейний концерт.

В неділю, 30-го жовтня, учасники з'їзду візьмуть участь в Архиєрейській Літургії, що її відправить Владика Іннокентій Лотоцький що також висвятить в єрейський стан диякона Маріяна Івахова. Опісля відбудеться празникова гостина у великій залі осередку.

Зголошувати свою участь або комунікуватися в справі з'їзду треба на адресу: Soyuz Bratstv i Sestrytstv, 2245 W. Superior St., Chicago, Ill. 60612; tel.: (312) 829-5209.

Забава в „демократію" у Вірменії закінчилась компромітацією компартії

Москва. — Совєтське пресове агентство ТАСС повідомило, що Комуністична партія Вірменії уневажнила „демократичні" вибори в одній із дільниць Єревану, де, крім офіційного кандидата свою кандидатуру у виборах на офіційне становище висунув також місцевий лікар Харчік Стамбоільтсян, прізвище якого виборці дописували на бальотах. Яке було велике здивування комуністичних керівників коли виборча комісія проголосила, що неофіційний „дописаний" кандидат отримав 78 відсотків голосів, багато більше від кандидата висунутого місцевою клітиною компартії.

У зв'язку з цим „демократичним" експериментом одного вірменина, члена Верховної Ради Вірменської ССР, викинули з компартії, а іншого дисциплінарно покарали за допущення іншого кандидата на цю саму позицію, не зважаючи на те, що досі така практика не була практикована у виборах у Вірменії. В результаті такого „демократичного" експерименту, наступила повна компромітація місцевої компартії, яка, нема де правди діти, хотіла покористуватись горбачовською практикою більш відкритого суспільства в атмосфері гласности і перебудови.

Виборчий скандал є дальшим наглядним доказом боротьби між націоналістично настроєним вірменським населенням і комуністичними бюрократами, які беззастережно виконують усі накази Кремля. Це також сигнали невеселої перспективи в майбутньому, конкретно в 1989 році, де, згідно з новими законом, крім офіційного кандидата, можна буде пропонувати альтернативного кандидата, навіть не конче члена компартії. Якщо взяти до уваги, що „програним" кандидатом в уневажнених виборах був міністер внутрішніх справ Вірменської ССР Юзік С. Арутунян, якому підлягає також міліція, то компромітація тимбільше стає очевидною і наглядною.

В іншому повідомленні із закавказьких республік говориться, що розпочалось напруження між грузинами і азербайджанцями після випадку знасилування грузинської жінки. З цього приводу на кордоні між Грузією і Азербайджаном відбуваються масові демонстрації і якщо не дійшло ще досі до кровопролиття між цими двома народами, то тільки завдяки сильним військовим відділам і міліції, яка своєчасно зайняла стратегічні позиції, не допустивши до фізичних зударів.

Акредитовані в Москві кореспонденти інформують про неспокої також в інших совєтських республіках, головно у Прибалтиці, автономній області Нагірний Карабах, в кількох місцевостях Грузії та інших.

Пишуть про злочинність в СССР

Москва. — Газета „Ізвєстія" з 6-го жовтня ц.р. опублікувала деякі дані про надзвичайно високу злочинність в СССР.

Деякі матеріяли на цю тему почали оприлюднюватись вже на початку цього року. Наприклад, в березні московське радіо повідомляло, що в 1987 році в СССР зареєстровано 9,000 убивств. Тепер газета „Ізвєстія" вперше за існування совєтської влади повідомила про розміри злочинности, однак, не називаючи чисел, а лише вказуючи, що крадіжки здійснюються в країні кожні 40 секунд, зґвалтування — щогодини, а зумисне вбивство — кожні півтори години.

На підставі цієї інформації неважко підрахувати, що в СССР протягом одного року здійснюється 788,400 крадіжок, 8,760 зґвалтувань і 5,840 зумисних вбивств. З тієї ж таки совєтської преси випливає, що злочинність не зменшується, а зростає з кожним роком.

Досі совєти старанно приховували такі інформації, публікуючи лише статистичні дані про злочинність в капіталістичних країнах, зокрема в Америці. При цьому підкреслювалось, що в країнах Заходу існує велика злочинність, якої нібито майже нема в СССР.

ЛАТВІЯ ТАКОЖ ДОМАГАЄТЬСЯ СУВЕРЕННОСТИ

Рига, Латвія. Газета „Ню Йорк Таймс" інформує у числі з понеділка, 10-го жовтня ц.р., що лотиські патріоти, пригноблені фактом, що вони у власній країні стали меншістю, оформили незалежну політичну організацію в кінці минулого тижня, яка домагається суверенности і взагалі збільшення політичних й економічних прав в їхній республіці.

Організація виступатиме під назвою Лотиський народний фронт і базуватиме свою працю на вимогах членства. Досі, як твердять члени фронту, організацію підтримують морально і матеріяльно понад 100,000 осіб, які готові навіть поставити вимогу про вихід Лотиської ССР із складу Совєтського Союзу. На формальних зборах, з участю членів, симпатиків, а навіть членів Комуністичної партії, покищо такої вимоги про вихід не ставили, а тільки домагалися поширеної автономії, цілковитої економічної незалежности, з власною валютою, права на встановлення торговельних зносин з іншими країнами і закінчення викладання атеїзму в публічних школах, як також котролі еміграційної політики.

„Через повних 40 років я спостерігав культуру й економіку в моїй країні, яка поволі, але систематично, занепадала", — заявив Ляймоніс Гайґальс, фільмовий продуцент і один з 1,083 учасників на цьому зборі. На його думку прийшов вже найвищий час, щоб „ми знову перебрали повну контролю над справами нашої батьківщини тому, що Латвія занепадає скорими темпами. Це вже не загроза затиму нашого народу, а справжня катастрофа".

Подібні вимоги ставились минулого тижня в Таллінні Естонським народним фронтом. В Естонії принаймнше 60 відсотків населення задеклярували себе естонського походження. Латвію натомість залив чужий елемент, росіяни й інші етнічні групи. Учасники збору побоювались, що на протязі чергових двох-трьох років ситуація може ще більше погіршитись і тоді, навіть у вільному голосуванні, лотиші не матимуть виглядів на ставлення вимог. Вони думають, що їхня ситуація є куди гіршою від естонців. Яніс Петерс, голова Спілки письменників в Латвії, заявив, що латвійці опинилися в особливо трудній ситуації.

Усі три балтицькі республіки змагалися сильно у підбольшевицькій дійсності за свою ідентичність після анексії 1940 року до Совєтського Союзу, але монополізація влади, терор, вивози тощо, цілковито підірвали основи цих трьох республік.

Згідно з інформаціями від акредитованих кореспондентів в Москві, подібна конференція і подібний рух твориться також в Литві. Покищо центральний уряд в Москві толерує вимоги балтийців з надією, що сильні республіки, здорові їхні економічні системи, сприятимуть зміцненню економіки в цілості і скріплюватимуть політику Міхаїла Горбачова про зрушення з місця гласности, перебудови і більш відкритого суспільства.

Партійний лідер в Латвії Яніс Ваґріс та інші провідні комуністи виступали з промовами і зовсім не протестували проти вимог фронту. Ваґріс навіть позитивно висловився про завдання фронту на телевізійній програмі. Два дні перед цією нарадою Верховна рада республіки проголосила лотиську мову офіційною державною мовою, включно із шкільництвом, урядовими установами, хоч російську мову вживатимуть у співпраці з іншими республіками. Прийнято також постанову про вживання довоєнного лотиського національного прапору. Минулої п'ятниці, 8-го жовтня, понад 150,000 лошитів вийшли на вулиці Риги, щоб підтримати вимоги ради. В суботу, 9-го жовтня, кільканадцять тисяч брали участь у соборній релігійній відправі.

Політичні спостерігачі кажуть, що до подій у Прибалтиці приглядаються не тільки в Москві, але й в цілому світі.

КҐБ ЗАМІТАЄ СЛІДИ ЗА СВОЇМИ ЗЛОЧИНАМИ

Джерзі Сиҭі, Н.Дж. (А. Шербатюк, ПС УГС). — На другий день після вступу німецьких військ до Києва дві жінки з підкиївського селища Биковні, як завжди, вигнали на пасовисько корів. Зелиний суцільний паркан, що відмежовував чималий шмат соснового лісу від пасовиська, ніхто вже не охороняв — і жінки наважилися пройти в досі „закриту зону". Рушила ними давня цікавість — з 1937 року, з часу „перших сталінських виборів", щотижня, переважно вночі, туди приїжджали закриті машини, і тишу лісу розривали постріли. За день до приходу гітлерівців мешканці Биковні бачили, як озброєна варта на конях і з собаками гнала до лісу за зелений паркан цілу колону знеможених, худих людей — ліс знову відгукнувся пострілами.

За зеленим парканом жінки побачили величезний рів, вщерть наповнений напівроздрілими трупами. Верхніх ще не торкнулося тління, тіла були присипані якимись кристалами, за словами жінок, подібними на сіль. Згодом сільський староста запросив священика і той відправив у лісі Панахиду по вбитих. Німецький комендант із Броварів прикликав ще свідків із села і в їхній присутності могилу загорнули піском.

Війна скінчилася, пройшли роки, пісок осідав, його розмивала дощова вода — вбиті знову нагадали про себе живим. Серед останніх з'явилась особлива категорія людей — золотошукачі, які по ночах ходили до лісу й потайки розкопували могили, шукали золоті коронки. Апогею свого золота лихоманка досягла 1970 року. Влада змушена була вжити заходів: місце колишніх розстрілів було оточене внутрішніми військами, більше місяця до лісу нікого не пускали, а коли війська пішли геть, місцеві жителі побачили у лісі численні сліди розкопок і насипаний з піску пагорб, обкладений сосновим гіллям і обнесений довкола парканом. Поруч стримів фанерний щит, на якому було написано, що на цьому місці буде встановлено пам'ятник жертвам фашизму. В газеті „Радянська Україна" з 20-го травня 1970 року з'явилася стаття, в якій повідомлялося, що поруч селища Биковні виявлено ще одно поховання — 3,500 по-звірячому закатованих совєтських громадян.

Жертв, однак виявилося набагато більше — десятки, якщо не сотні тисяч — і вони знову через десяток років нагадали про себе живим. Поруч пагорба, насипаного військовими, із піску знову почала випинатися людські гомілки, хребти, черепи. Місцевий житель Микола Григорович Лисенко зробив у 1987 році кілька фотографій тих прострілених черепів, змішаних із рештками одягу і взуття, написав супровідного листа і відніс письменникові Іванові Драчу. Той разом із С. Плачиндою та Б. Олійником приїхав до лісу. За словами Лисенка, письменники, зобачивши тисячі черепів, що, як яйця, випиналися з піску проти сонця, завили од жаху. Вони передали зібрані Лисенком матеріяли у відділ культури ЦК КПУ, а там прореаґували так, як і в 70-ті роки: восени 1987 року місце розстрілів знову оточили підрозділи внутрішніх військ. Протягом листопада, грудня, січня, лютого і всього березня військові перекопували пісок, шукали

(Закінчення на стор. 3)

ГРОМАДСЬКІ ВІЧА

Нюарк, Н. Дж. — Організація АНЧЕЙН влаштовує громадські віча, темою яких є суд над Іваном Дем'янюком в Ізраїлі і його теперішній відклик до Верховного суду. Перше віче відбудеться у п'ятницю, 14-го жовтня, в год. 8-ій увечорі, в Йонкерсі, Н. Й., в залі СУМА; в суботу — у Виппані, Н. Дж., в год. 6-ій вечора, в залі церква св. Івана Хрестителя; в неділю — в Ню Йорку, в залі школи св. Юра, в год. 2-ій пополудні. Доповідатимуть адвокати і активісти організації АНЧЕЙН.

У СВІТІ

ПАРЛЯМЕНТАРНІ ВИБОРИ в Ізраїлі, заплянованій на 1-ше листопада, викликають пожвавлені дебати між представниками політичних партій, зокрема між лідерами двох найбільших політичних бльоків — бльоку Лікуд і лейбористів. Одних очолює теперішній прем'єр-міністер Їцак Шамір, других міністер закордонних справ Шімон Перез. Між ними існують різниці в поглядах на розв'язку проблеми окупованих земель. Шамір заявляє, що він ніколи не погодиться на створення незалежної палестинської держави; Перез натомість вважає, що така позиція прем'єра може дуже пошкодити Ізраїлеві в майбутньому.

ПАЛЕСТИНСЬКА ВИЗВОЛЬНА Організація, головна квартира якої, як відомо, знаходиться в Тунісі, приготовляється до проголошення тимчасового уряду на вигнанні, який повинен зайнятись підготовою ґрунту для створення самостійної палестинської держави. Таке рішення було прийняте Головною радою (парляментом) ПВО. Один із чільних членів Ради ПВО Гані аль-Гассан перестерегла З'єднані Стейти Америки й Ізраїль, щоб вони не вмішувались до внутрішніх справ ПВО, бо це може мати погані консеквенції для співпраці Америки з багатьма арабськими державами. Покищо проголошення незалежної держави і уряду палестинців підтримують Сирія і Совєтський Союз.

ГАЗЕТА „ПРАВДА", ОРГАН ЦК КПСС, повідомила у числі з 8-го жовтня, що місцеві власті, тобто Рада Міністрів Української ССР, наказала зрівняти зі землею містечко Чорнобиль, у якому як відомо, трапився трагічний вибух на четвертому бльоці атомового реактора в квітні 1986 року. Згідно з опінією фахівців будинки в Чорнобилі так просякли вбивчою атомовою радіяцією, що вони вже ніколи не будуть придатними для житла людей. Радіяція просякла не тільки в будинки, але також в землю, воду, рослини тощо до тієї міри, що нормальне людське життя буде неможливе на протязі кільканадцятьох декад, — пише у „Правді" В. Комаров, головний інженер нуклеарних реакторів, який свого часу працював в керівництві чорнобильських реакторів.

ГРЕЦЬКИЙ СУД ВИРІШИВ передати в руки американського правосуддя палестинця-терориста, який займався підкладанням бомб до американських пасажирських літаків. 35-річний Мохаммед Рашід був замішаний у вибусі на пасажирському літаку „Пан-Ам" коротко перед приземленням в Гонолюлю у полеті з Токіо в Японії. У випадку був вбитий 14-річний хлопець, а кілька осіб були поранені. Випадок трапився в 1982 році.

В АМЕРИЦІ

ГУБЕРНАТОР МАЙКЛ ДУКАКІС і віцепрезидент Джордж Буш вдруге матимуть свою публічну дебату в четвер, 13-го жовтня ц.р. о год. 9-ій вечора. Відбуватиметься ця імпреза у Полі павільйоні Каліфорнійського університету в Лос Анджелесі.

ДОСЛІДНИКИ ЗВІТУЮТЬ Конгресові, що вони знайшли докази перебування чужинецьких відвідувачів зі совєтського бльоку та інших країн, включно з особами, яких підозрівається у шпіонажі, у лябораторіях Департаменту енерґетики, де продукують нуклеарну зброю. В деяких випадках чужинецькі відвідувачі приїздили, відбували свої дні у лябораторіях поки прийшло одобрення такого перебування для них від відповідних властей. Ніхто з тих, що перепроваджували ці досліди, не могли точно сказати чи якісь таємні документи попали в руки цих відвідувачів.

ЗГІДНО З БАГАТЬМА економістами, інфляція вже від довшого часу тримається між 4 і 5 відсотками в річному відношенні і через те покупці в загальному починають до цього звикати, хоч це дуже небезпечне явище. Така інертність покупців до сталого зросту інфляції може привести до того, що ця інфляція буде підходити вгору й ніхто зразу цього не запримітить аж буде запізно цьому протидіяти.

АМЕРИКАНСЬКІ ВИБОРЦІ одноголосно стверджують, що кандидати обидвох партій є нецікаві, неприготовані та не надаються на ці провідні становища, на які кандидують. Виявляється, що у всіх стейтах, почавши від Ню Джерзі до Мізурі громадяни не є захоплені президентськими кандидатами обидвох партій і про це висловлюються відкрито, заявляючи, що на їхню думку вони бояться заторкати важливі справи, не завдають собі труду на те, щоби ясно представити проблеми, натомість ефективно обкидують себе взаємно болотом. Майже одноголосно виборці висказують своє незадоволення ось як: „Вони багато говорять, але не дають жадних відповідей на великі проблеми".

ПІДСУМОВУЮЧИ ПРИБУТКИ продажу авкціоном одної з найбільших американських корпорацій Теннеко Оіл, сподіються отримати біля 7.3 біл. дол. готівкою. Фірма Теннеко Інк. позбувається свого філіялу оливи і природного газу і за отримані гроші буде старатися зменшити свої борги і відкупити частину своїх уділів, що тоді піднесло б вартість акцій в цілости. Найвищі оферти приходять від провідних оливних фірм країни, серед яких фірма Шеврон запропонувала найвищу ціну за здобуття на власність запасів природного газу у Мехіканській затоці за 2.57 біл. дол.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"
P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Ден Квейл — Ллойд Бентсен

Коли віцепрезидент Джордж Буш вибрав собі на кандидата на віцепрезидента від Республіканської партії Дена Квейла, сенатора з Індіяни, то це було для всіх великою несподіванкою. Виборові Буша здивувався президент Реґен і признав йому правду тільки після вислухання його арґументів: що Квейл популярний в середущо-американських стейтах, що він більш консервативний від Буша, молодий, бо тільки 43 роки, і що вибирали його до Палати Репрезентантів і двократно до Сенату майже одноголосно. Демократична сторона накинулася була на Квейла за те, що він служив у Національній ґвардії, а не в армії, щоб ніби виминути активну участь у В'єтнамській війні, але в обороні Квейла гостро виступив Буш і командування Національної ґвардії, виявилося теж, що в Конґресі є ще кількох колишніх членів Національної ґвардії — і дали Квейлові спокій. Проте ще кілька днів тому можна було вичитати в „Ню Йорк Таймсі", що „острах бере на думку, що в овальній кімнаті Білого Дому може опинитися Квейл". Значить — не всі були переконані, що Ден Квейл має кваліфікації на президента американської великодержави у випадку несподіваної смерти Джорджа Буша.

Тому публічна дебата між Деном Квейлом, республіканцем, і Ллойдом Бентсеном, демократом, яка відбулася у минулу середу, 5-го жовтня 1988 року в Омага викликала була загальне зацікавлення, яке доходило до того ступеня, що деякі газетні коментатори придавали цій дебаті вирішний вплив на вислід президентських виборів 8-го листопада ц.р. Насправді дебата не була цікава і повторилося те саме, що було з дебатою між Джорджом Бушом та Майклом Дукакісом: кожна сторона вважає, що вона „виграла". Можна зважитися на твердження, що та дебата не матиме взагалі ніякого впливу на рішення виборців. Ллойд Бентсен, 67-літній колишній летун (як і Буш), має безумовно більший досвід, краще орієнтується у всіх справах, головно внутрішньої політики, кращий діялектик, бо вплітає у свої відповіді також жарти, які подобаються публіці. Але виглядає на телевізії, як старець у порівнянні з молодечим виглядом Квейла. Цей останній мав перед собою два завдання: 1) переконати слухачів, себто виборців, що він також має кваліфікації на пост віцепрезиента і у випадку несподіваного відходу президента — здатний перейняти керму великодержави і 2) підкреслювати сутні різниці між політичною філософією Буша й Дукакіса. В обох цих точках Квейлові вдалося зробити це, дармащо сенатор Бентсен цитував з пам'яті дати і цифри та виявив свій великий досвід довголітнього активного політика. Публіка у величезній залі оплескувала в різних місцях одного то другого. Джордж Буш прославляв Квейла за його поставу і ввесь його виступ. Ґратулював Квейлові також президент Реґен. Без уваги на це, хто кого уважає вважає за „переможця" у цій дебаті кандидатів на віцепрезидента — можна зважитися на твердження, що ота дебата між Квейлом і Бентсеном була тільки одною з передвиборчих формалістик. Вірогідно — більшість виборців вже вирішила, хто буде їх вибранцем. Квейл зробив правильно, що він не атакував і здебільшого не критикував свого опонента, а тільки зосередився на світогляді і програмі Майкла Дукакіса, що його представляв як лівого ліберала, який не визнає принципу, що престиж держави й успіхи закордонної політики залежать від мілітарної й економічної сили країни. Квейл твердив, що Дукакіс підвищить податки, зменшить оборонну силу і заведе в торговельній політиці протекціоналізм. Цікаво, що Бентсен не заперечив закиду лібералізму на адресу Дукакіса, але у своєму заключному слові говорив теж про конечність збройної та економічної сили Америки, те саме, що говорив і говорить Буш і його кандидат на віцепрезидента Ден Квейл. Про Церкву і релігію знову не було мови.

Коли дебата Буша-Дукакіса не принесла була ніякої сенсації й кожний з дискутантів уважав, що це він „переміг", то дебата між Квейлом і Бентсоном була ще менше цікавою. Відгуки на сторінках американської преси залежать від партійної настанови даного журналіста-коментатора. Опитові аґенції також не мусять віддзеркалювати погляду цілого американського суспільства. Вже не раз виявилося, що проголошувані „опити" не знаходили віддзеркалення у висліді голосування. Тому не слід дивуватися, що дехто із слухачів дебати Квейла-Бентсена — переключався на телевізійний ... якому показували — гру в бейзбол.

Василь Сокіл

ВСУПЕРЕЧ ВОЛІ НАРОДУ

I.

Дня 18-го липня 1988 року Президія Верховної Ради СССР відмовила громадянам Нагірно-карабахського району, населеному переважно вірменами, в законному праві повернутися в межі матірної республіки — Вірменії.

У газетах „Правда" та „Известия" через два дні були надруковані відчити про це засідання. З досить докладної газетної інформації зрозуміло, що на тому засіданні відбувалось. Першим виступив голова Президії Верховної Ради Вірменії Г. М. Восканян.

Він нагадав історію виникнення проблеми. 1-го грудня 1920 року, — на другий день після встановлення совєтської влади у Вірменії, — революційний комітет Азербайджану своїм декретом визнав Нагірний Карабах, Нахичевань і Зангезер невід'ємною частиною Вірменії. Проте через півроку керівництво Азербайджану зажадало перегляду свого рішення.

Кавказьке бюро ЦК РКП(б) 4-го липня 1921 року відхилило вимоги Азербайджану і ухвалило лишити Нагірний Карабах у складі Вірменії.

Здається, все гаразд? Проблема зникла? Так і було б, коли б не сваволя Сталіна. Буквально через день прямо таки з метою надовго посварити два народи він наказав скасувати постанову Кавбюро і віддати Азербайджанові Нагірно-Карабахську область, 95 відсотків населення якої тоді складали вірмени. З тої пори і донині населення області разом з населенням республіки не може примиритися з цією несправедливістю. Напротязі наступних десятиліть вірменський народ і керівництво республіки піднімали питання про повернення Нагірного Карабаху до Вірменії. Підставами до цього служили незаперечні факти дискримінації вірмен з боку азербайджанської адміністрації. Область значно відставала в соціяльно-економічному розвиткові, національні права і гідність вірменського населення брутально зневажалися, створювалися всілякі перепони в його духовному розвитку.

Аж через 67 літ, 15-го червня 1988 року у згоді з принципами перебудови населення Нагірного Карабаху на позачерговій сесії своєї Ради народних депутатів знову звернулася з клопотанням до керівництва Вірменії та Азербайджану про возз'єднання області з республікою. Верховна Рада Вірменської республіки 15 червня погодилася з цим проханням і звернулася до Верховної Ради СССР, щоб та позитивно вирішила небезпечну проблему.

Чи міг з'явитися у когось зі здоровим розумом та ще й у революційну пору перебудови і встановлення потоптаної справедливости якийсь сумнів, що воля народу не буде підтримана, а його законні вимоги будуть відкинуті так, як відміталися не раз Сталіном?

Текст постанови Верховної Ради СССР, засідання якої відкрив А. Ґромико, був поданий учасниками засідання ще до його початку. В газетній публікації нема ні слова про це, що були зроблені якінебудь додатки чи зміни в тексті постанови. Тобто судді прийшли з готовим вироком. Так робилося за Сталіна і за Брежнєва. Учасники зборів чи конференцій приймали такі проєкти резолюцій, як обов'язкові для затвердження. Голосування було одноголосним. Навіть з оваціями. Це добре знає не тільки Ґромико. Може, про такі речі забув нинішній генеральний секретар, — хто знає...

Текст постанови рясніє казенними, стандартно нечіткими загальниками поруч з категоричними формулюваннями, типу: „Президія Верховної Ради СССР, розглянувши прохання... вважає неможливим зміну кордонів і встановленого на конституційній основі національно-територіяльного поділу Азербайджанської ССР і Вірменської ССР".

Таким чином нинішня верховна влада схвалює колишнє самодурство Сталіна та ще й називає його здійсненим „на конституційній основі".

А волевиявлення вірменського народу постанова називає, що воно „протирічить корінним інтересам народів обох республік і завдає серйозних втрат міжнаціональним відносинам".

Наче ніхто з авторів постанови не чув, а швидше всього, не побажали чути, що говорили, — голова Президії Вірменської республіки Г. Восканян, перший секретар Нагірно-Карабахського обкому партії Г. А. Погосян, президент Вірменської Академії наук В. А. Амбарцумян, секретар правління спілки письменників СССР В. А. Петросян, ректор Єреванського державного університету С. А. Амбарцумян. Усі вони арґументовно переконували учасників засідання, що половинчатого рішення не може бути, необхідно в інтересах обох народів кардинально розв'язати проблему і покінчити з насильним роз'єднанням вірменського народу, яке довгі десятиліття служило причиною напруження і небезпечних конфліктів в цьому реґіоні.

Цілком ігноровано суворі слова Г. Восканяна, що пропонована постанова „викличе у вірменського народу біль і розчарування, бо весь вірменський народ сподівався, що, розглядаючи це питання будемо керуватися настановами ухвал партійної конференції". Він наприкінці з гіркотою зазначив:

„На превеликий жаль, ми не змогли довести членам Президії всю гостроту і трагізм ситуації у нас".

Закінчення буде.

Михайло Кучер

ПРАВОСЛАВНА ПЕРІОДИКА В СССР

Треба насамперед сказати, що гласність не торкнулася православної періодики в СССР. Правда, почав виходити новий орган „Московський Церковний Вісник" з підзаголовком „Видання Московської Патріярхії. 1000 років канонічного буття Російської Православної Церкви".

Фактично журнал екуменічний, пристосований до 1000-ліття хрищення Русі. Там пишеться про буддизм, про мечеті в Москві, про розмови з рабинами. „Вісник" друкує матеріяли з життя приходів. Зрештою „Вісник" нудний. Його не торкнулася перебудова. А взагалі видання Московської патріярхії дають ненормально позитивну картину добробуту та успіху окремих приходів. Єдине нове — це згадка що серед тих, хто вступає у духовні школи і в храмах можна бачити досить багато молоді.

„Вісник" виходить у шести мовах, наклад 1000 примірників. Фактично — це дарунок гостям-туристам, які як правило не розуміють того, що діється в СССР. Теперішній журнал Московської патріярхії — конґльомерат газетних і журнальних матеріялів. Там можна прочитати „В захист миру", „З життя православія", „Екуменічні контакти". Це фактично хронікальний матеріял. Властиво журнальним матеріялом можна вважати „Проповідь", „Богословський відділ", „З богослужебної практики", „Бібліографія". Цікавими працями є „Тайноводство Максима Ісповідника". Матеріяли зникають у газетній хроніці.

Відділ „Церковне життя" варто б назвати „Хроніка офіційного життя Московської патріярхії". Журнал цілком відірваний від сучасного православного життя. Індиферентність до сучасних проблем характерна Московській патріярхії. Журнал має наклад 30,000 примірників. Практично в СССР його не можна дістати. При кінці року частина накладу залишається непроданою і тоді можна купити річний комплект.

„Богословські труди" — краще видання Московської патріярхії. Тираж 4,000, Зміст добрий. Одначе і там не можна писати про культурні і наукові теми.

„Наука і религія" друкує лайливий матеріял. Зрештою все залежить від світської преси. Якщо світське видання пише про те, що має відношення до религії, туди включається і религійна преса.

Зміни і гласність існують тільки в світській пресі. Раніше було чути тільки антирелігійний ґвалт. Тепер антирелігійна пропаґанда дещо притихла, але „Комсомольська правда" і досі веде перед в антирелігійній пропаґанді. Бувають і несподіванки позитивного характеру. Журнал „Наука і религія" надрукувала об'єктивний матеріял про Туринську плащаницю. Потім той матеріял передрукувала „Наука і религія". Це був добрий матеріял про християнські святині.

Религійні матеріяли знаходять позитивний відгук в журналі „Новый мир", „Дружба народів", „Огонек". В „Ізвєстіях" почала реґулярно з'являтись церковна хроніка.

„Московські відомості" постійно публікують матеріяли про 1000-ліття хрищення Руси. Автор завідуючий катедрою археології московського университету і професор Ленінґрадської духовної академії, проф. прот. Іван Бєлєнцев.

Ось приклад його поглядів: „Як би зараз не було, одначе не варто говорити про религійний 'бум' (наглий вибух, американський жарґон). Молоді в церквах правда, більше як в минулому, але це можна пояснити зацікавленням рідною історією, проблемами моралі, яка в СССР дуже захитана, складністю духовного світу людини. Жадна религія поза християнською не має в собі стільки протиріч між ідеалом і дійсністю як християнство. Ніде прірва між небесним і земним не є і не була так страшенно глибокою. Ніде божественне і людське не знайшлося в так гострій конфронтації. Людина із своєю земною логікою не в стані зрозуміти небесної логіки".

І далі: „ідеологічна християнська догма складна, але вона збігається як ідеалістична з марксистсько ленінським вченням. І перше і друге мають у собі гуманістичне начало" (!)

„Московські новини" декоративне видання, розраховане на закордонного читача з коректурою совєтської демократії. На це видання не приймають передпла-

(Закінчення на стор. 3)

Тарас М. Грицай

Володимир Великий

Всміхнулося сонце сліпучим блакитом,
Пестило тереми князів,
Купалося в хвилях пінистих Славути
І в злоті блискучих дахів.

Минули злосливі незгода і чвари
І Київ у щасті яснів,
В килимах і шовках мигтіли хороми:
Народ до палати спішив.

Тут княжа дружина, тисяцькі, вельможі,
Заслухались в мову князя,
Що словом могутнім їм долю ворожив,
В майбутнє їм шлях простеляв.

„Наш Перун і Лада і Дажбога чари —
Це казка прадавніх дідів,
Що зникне із димом мов Волхові чари,
Не лишить по собі слідів.

На схід і на захід послів посилаю
І в грецькі багаті краї,
У Бога одного я віри шукаю,
Це — мрія, — бажання мої."

Ідіть, поспішайте і пильно слідкуйте
Де дружня любов процвіта,
На згоду, братерство, увагу спрямуйте,
Де єдність родини свята".

І вийшло посольство. На Чехи, Мораву,
Між греків і в землю болгар,
Манили їх духи стрімкого Кавказу
В країнах вірмен і хозар!

Вернулись, — і дружньо посли звітували,
Що в греків всю святість знайшли,
Бо в хорах ангельських там Бога вітали
Надземських вершин досягли.

Ці звіти до серця припали князеві
Мов вітру весняний привіт
„Хай сурми затрублять кличі пробоєві,
Хай рать виступає в похід."

І князь Володимир на південь подався
Та город Херсон там заняв,
Бо діло велике зробити піднявся,
До кесаря лист відіслав.

В листі Володимир до кесаря мовить;
„Що час нам тепер задружить, —
Як грецьку царівну посватать дозволить,
Христові всю Русь посвятить...'

Погодились греки; — і в Київ подались
Єпископ і вчені ченці,
Та русичів правди Христові навчали
І храми здвигали святі.

Життям гомоніли поля і діброви,
А степ у веселці яснів,
Бреніли могутньо розгойдані дзвони,
Славута дозвіллям шумів.

І вийшли на берег дружина, бояри,
Тисяцькі і смерди й князі,
Та в води Дніпрові в покорі вступали,
Складали обіти святі.

* * *

А сонце купалось у хвилях Славути,
Все вище і вище плило,
Неначе всю радість хотіло збагнути,
І славу по світі несло.

Джерзі Сити, Н.Дж.
27-го жовтня 1978.

Микола Щербак

„ІКОНОСТАС УКРАЇНИ"

Віра Вовк. „Іконостас України". Містерія. Видання в ювілейний рік — Тисячоліття Хрещення України. Оформлення і кольорові ілюстрації — картини мистців Зої Лісовської, Юрія Соловія та Марка Зубаря. 1988 Ріо-де-Жанейро — Ню Йорк.

I.

В новому творі української письменниці Віри Вовк — містерія „Іконостас України" знайшла мистецьке втілення широчезна тема: наше прадавнє дохристиянське життя, охрещення українського народу у вірі Христовій за княжої держави Руси-України Володимира Великого, часи козаччини і новітні часи сучасної України.

Перша сцена містерії відкривається відтворенням древніх богів — Лади, Ярила, Берегині, Дажбога, Перуна, Світовида... Мистецька ремарка зображує тло: „Гай. Боги — символ природи, в пишних шатах. Світанок". Чути голос Лади:

Предвічне сонце встає із хвилі,
І сік родючий пливе в землі
Хоч яр і поле ще снять в імлі,
Проснулись клени зеленогилі.

І кожна брунька зірве долоні,
Що полонили її чільце,
Та привітає новим лицем
Свій перший ранок блакитнолоний.

Слухаючи Ладу, Ярило не стримується, щоб не сказати про свою силу:

Всюди сяє міць Ярила:
Стоголосий грає луг,
Чорну скибу оре плуг,
Небо ширить сизі крила!

А чия ж це праця? — питає Берегиня:

З дня на день, з року в рік, з часу в час
Зріють степ, ліс і гай, луг і лан.
Мій це труд, щоб земля нам гула —
Дзвонить серп, щоб наш спів не погас.

Та чути владний голос Дажбога, що люд бере добро із землі лише завдяки йому, Дажбогові:

У пальцях сонця — буйне жито,
Коса пшениці сипле плід,
Карбує землю свіжий слід,
Як люд з ріллі бере прожиток.

І невод тягне те добро,
Достигле в темно-синім плесі,
Тварини всі — яротелесі,
Це сам Дажбог підвів хором.

Щедрий і сердитий Перун згоджується, але нагадує, що це від них, від богів, іде з неба ласка і кара, тепло і громовиця, вони, боги небес, є всемогучі над землею! Тож нехай людина звикне їм годити і нести їм працю своїх долонь.

Але ось розмову богів опромінює візія-слово Світовида:

Я бачу диво: наче світ світає,
Линяють наші чари й забобон,
І ось гряде якийсь новий закон —
Земля і небо на кімвалах грають.

В цей час злітаються Чорнобог, Велес, Сварог, Род, Стрибог і Мокош. Вони стурбовані візією Світовида... Що це? Здогад? Сновиддя? Пророцтво? Якийсь новий пастир? Адже я бог, каже Велес. Тільки я проваджу пишноруні ягнята та вівці. Тільки я, додає Род, зберігаю людям живий вогонь і йому, Родові, припадають до ніг перші покоси... Все ж Світовидові видніється світ інакше: йому вчувається, що „дзвонить землі нова година!" Він бачить Володаря, і той Володар — це вселенний Дух і Князь народів, а їх, богів природи, заженуть „у царство примар"... Древні боги журяться, і в цю мить пробивається срібно-біле світло — являється Янгол з лілеєю, який приносить всім відраду:

Не сумуйте, узори життя!
Ви не зійдете в царство примар,
Вам призначене краще буття.
Вас потішить Господь-Володар:
Я несу від Предвічного вість,
Я несу вам безсмертности дар.
Кожне свято в людей — наче гість,
Там ваш ладан, пашний тиміям,
Там ніхто не займе ваших місць.
Часом змініте ваше ім'я,
Та не прийде вам скін, ні кінець,
І прославиться ваша сім'я,
Бо в народі ваш вічний вінець!

У народі їх вічний вінець!... І сплітають цей вінець люди. В „Іконостасі України" відображується мистецька узгодженість і цілість усього: і богів, і людей, і природи... Миготить синьо-золоте світло, і діти з вертепом у руках, приспівуючи, оточують Дажбога... У Срібно-фіялковому освітленні появляються три Царі з Зорею, славлячи народження Сина Божого:

Ой на Дніпрі, на Йордані,
Вітер корабель колише,
Золотими весельцями
Кучеряві хвилі чеше.
Граймо, стрибаймо,
Син Божий народився!

За Трьома Царями іде Стрибог, Світовид, Мокош. А в людей — свято! Гурток хлопців, серед них один в довгій білій киреї, з вінком маків на голові, вони оточують Ярила. В рожевому освітленні дівчата виводять веснянку:

Розсій, весно, всі васильки —
Ой, Ладо, Ладо,
Ой, ранесенько!
Щоб нам ниву вишивали
Щоб нам коси заплітали —
Розкинь, весно, всі зозулі —
Щоб нам води розкували —
Щоб нам щастя вістували —
Ой, Ладо, Ладо,
Ой, ранесенько!

Світло б'є синім розливом. Дзвонять дзвони. Три Марії роздають писанки богам — знак приязні: ласка людських долонь і багатство людських сердець! Гурт селян приспівує святому Юрієві, який відчинив небо, несе сонце для нас. Настає хлібів квітування... Зріє жито, зріє пшениця — золотіють поля. Ось і женці надходять, між ними Берегиня. Зринає спів:

Ми несемо сніп пшениці
Колосистої,
Сиплеться зерно з криниці
Золотистої.
Ліхтарями груші й сливи
Засвітилися,
Щоб над нами дні щасливі
Народилися.

Продовження буде

СОВЄТСЬКІ ЗАСОБИ МАСОВОЇ інформації повідомили офіційно, що в СССР зібрано вже в цьому році 93 відсотки зернових культур. Рівночасно Департамент сільського господарства З'єднаних Стейтів Америки опублікував свою статистику про урожай в Совєтському Союзі, який, у порівнянні з двома попередніми роками є значно нижчий. В 1986 році в СССР зібрали 210.1 міл. тонн зерна, в 1987 році — 211,4 міл., а в цьому році тільки 205 міл. тонн. Зменшення збору зернових культур означає, що уряд СССР буде змушений закупити більше, як раніше плянував, зерна в ЗСА й інших країнах світу. У зв'язку з цим до Вашінгтону вже прибула совєтська торговельна делеґація, яка на протязі чергових двох тижнів вестиме переговори про закуп пшениці й інших зернових культур.

ДЕПАРТАМЕНТ ОБОРОНИ ЗСА закликав заприязнені з Америкою держави світу збільшити свої оборонні бюджети і тримати на відповідному рівні свої збройні сили, не зважаючи на примирливі заяви лідерів Совєтського Союзу і підписання договору із ЗСА про зменшення ракет середнього і близького засягу з атомовими головками. Совєтські збройні сили все ще становлять загрозу для Европи, — кажуть військові спеціялісти. Заступник секретаря Департаменту оборони ЗСА Вілліям Г. Тефт заявив кореспондентам, що в Европі існує тепер дуже небезпечна тенденція зменшення витрат на оборону і творення атмосфери повного довір'я до заяв керівників Совєтського Союзу. Ця тенденція є дуже небезпечна в кожному відношенні, а тим більше коли брати до уваги, що збройні сили НАТО все були слабшими у порівнянні із совєтським бльоком.

ПОДЯКА

Уважаю своїм милим обов'язком цією дорогою висловити свою щиру подяку Дирекції Пансіонів ім. Івана Франка та її співпрацівникам, а особливо д-р Євгенії Пастернак, за уможливлення сповнення мрії мого покійного мужа Уласа Самчука — створення його музею та за урочисте відкриття 18-го вересня 1988 року. Я щаслива, що мрія славної пам'яти Уласа Самчука, нашого славного письменника, сповнилася та що будучі покоління матимуть можливість подивляти його творчість та гордитись нею.

ТАНЯ САМЧУК

Вісті Т-ва Українських Сеньйорів у Філядельфії

Управа Т-ва повідомляє, що на бажання наших членів заплянувано дві цікаві прогульки на місяць жовтень. Перша прогулька для любителів природи.

У вівторок, 18-го жовтня ц.р., їдемо до Бушкілл Фоллс, гори Поконо, оглянути красу осінньої природи.

Друга прогулька — це для любителів музики. В неділю, 23-го жовтня, українська громада у Бриджпорті, Конн. святкує 1000-ліття Християнства в Україні концертом у виконанні унікальної музичної організації з Торонто, Канада, „Музікус Бортнянський" під проводом Мирона Максиміва. Ця музична організація поставила метою своєї праці ширити серед чужинного світу твори українських композиторів клясиків з XVII і XVIII століття. „Музікус Бортнянський" здобув вже признання і високі оцінки музичних критиків Канади. Це буде їх перший виступ в Америці.

У неділю, 13-го листопада ц.р., товариська зустріч-обід з нагоди Дня Подяки. Зголошення і закуплення квитків на автобус на прогульки до Бушкілл Фоллс приймає Марія Данилів, тел: 676-3059.

У справі виїзду до Бриджпорту слід телефонувати до Орисі Ільницької на число: 844-5007.

Зацікавлених у цих виїздах просимо голоситися негайно. Дати виїзду вже близькі — тож зволікати не можна.

Орися Ільницька

Православна...

(Закінчення зі стор. 2)

ту в СССР. „Літературна газета" видрукувала записки лікаря п.з. „Система в системі". „Візита в нашу країну відомої цілому світові матері Терези нагадала нам, що допомога страждучим належить Церкві. Віруючим у СССР треба дати можливість піклуватись хворими, бо їхні мотиви нематеріяльного характеру".

Крім того в СССР існує релігійний Самвидав — „Надія", „Община", „Віче", „Земля". Регулярно друкують релігійний матеріял „Гласность" і „Експрес хроніка", журнал „Двобій".

З чисто релігійних видань в Москві відомий літературно-філософічний журнал „Вибір". Це самий молодий журнал, але він занадто академічний і не рішає проблеми сьогоднішнього дня. Правда, що совєтське суспільство теологічно неписьменне.

Писати на релігійні теми не тільки в СССР нелегко, але російська мова, а то й мова решти підсовєтських народів найбільш засекречена — комплекс проблем, який говорить про тоталітаризм, про, концепцію особи. Тепер в СССР є два лексичні бігуни. На одному бігунові (полюсі) зосереджено непристойно понижуючий „підпільний" масив лексики. Енергія того масиву вживається головно на боротьбу за існування — це тілесно-сексуальна постать людини. На другому бігунові — урядова патетика, яка створює солодкаву „вищість" ідеологічно безглагольної людини. Тому писати й говорити про релігію в СССР дуже тяжко. Тоді треба вжити словника, якого 99 відс. населення не буде розуміти.

У СССР нема знання „про себе" і немає знання іншої людини. Марксистська потенція особи (личности) такий же абсурд як „марксистська кібернетика". Люди хочуть релігії, хочуть вірити, але не знають як. Обряд — це не віра. Люди не хочуть демократії, бо не знають що це таке: і часто утотожнюють її з анархією.

Священикам заборонений контакт з паствою, навіть тим, які не бояться і хочуть проповідувати і знають що сказати. Великою частиною совєтського суспільства керує Ерос. Совєтське суспільство має велику кількість наркоманів, гомосексуалів. Вони ніби поза орбітою життя, але одночасно вони страшна складова частина того життя. На тих людях знак смерти, але вони і не хочуть спасіння. У цій частині совєтського суспільства, або й в цілому суспільстві відчувається відсутність милосердя. І тут слово належить Церкві. Ця частина суспільства відділена від Церкви і Церква відділена від них.

Завдання Церкви в СССР — величезне. Доки режим не дозволить Церкві працювати над людиною і з людиною — жадні закони не допоможуть.

КҐБ замітає...

(Закінчення зі стор. 1)

і зносили кістки до спільної ями. На цей раз вивершений пагорб і все довкола засипали чорноземом і посіяли траву. Пагорб обклали брилами граніту і встановили величезний гранітний куб, на якому викарбувано в центрі великими літерами „Вічна пам'ять" а в самому низу набагато меншими літерами дописано: „Тут поховано 6,329 радянських воїнів, партизанів, підпільників, мирних громадян, закатованих фашистськими окупантами в 1941-1943 роках".

6-го травня 1988 року відбулося відкриття пам'ятника. Функціонери з Києва привезли й поклали на могили вінки з написами: „Радянським патріотам від міськкому партії", „Радянським патріотам від облвиконкому". З промовою виступив учасник війни, письменник Автомонов, а вже 10-го травня „Літературна Україна" повідомила про передчасну смерть відомого письменника і колишнього розвідника Павла Автомонова.

16-го липня 1988 року біля могили жертв сталінського терору зібралися члени Українського Культурологічного Клюбу. Активіст УКК Валентин Матіяш, 1949 року народження, що виріс неподалік і батьки та діти котрого всі звідси, розповів присутнім про спогади своєї матері, яка жила на хуторі Биковні, 2 км. від цього місця. Вона десятки разів впродовж чотирьох передвоєнних років чула вночі постріли, що долинали з лісу. Місце розстрілів охороняла одна й та сама варта — росіяни і узбеки. Мати розповідала Валентинові, що серед останніх бранців, яких гнали напередодні приходу німців, було багато жінок і дітей. Щодо партизанів, про яких написано на камені, то тут їх взагалі ніколи не було. Місцеві жителі старшого віку пов'язують розстріли з 1938 роком, однак розповідають про „зелиний паркан" неохоче — торік в селі побували співробітники КҐБ, цікавилися надто балакучими.

Агенти КҐБ були присутні також і на зборах активу УКК. Вони сиділи поруч могили і прислухалися. Збори УКК обрали ініціятивну групу з шістьох чоловіків; її завданням є збирати нові свідчення про замовчуваний сталінський злочин серед місцевих жителів і апелювати до уряду СССР, який свідомо помилився датою і адресою винуватців трагедії, що сталася поблизу Биковні.

Члени УКК вшановують пам'ять закатованих хвилиною мовчанки і поволі йдуть із лісу. Комітетники, зручно вмостившися в машині, теж залишають ліс.

За словами матері Валентина, люди, яких востаннє вели в 1941 році, були якимись особливими. Їхні виснажені обличчя мали на собі печать духовности. Можливо, у цьому є вищий, непідвладний кулям і часові сенс — еліта нації, її інтеліґенція, її інтелектуали, яких вели на смерть оцим грузьким піском, передали частку свого світла простій селянці, а та поділилася ним зі своїми дітьми та внуками.

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що в понеділок, 10-го жовтня 1988 р. відійшов у Вічність в шпиталі Ровей, Н. Дж. наш Найдорожчий
БАТЬКО, ДІДУСЬ І ТЕСТЬ

бл. п.

Федір Мікулинець

прожившн 67 літ.

Відвідини в похоронному заведенні Lytwyn & Lytwyn, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J. в середу, 12-го жовтня від год. 7-9-ої веч. та в четвер, 13-го жовтня від 2-4-ої по пол. та від 7-9-ої веч.

ПАНАХИДА в четвер, 13-го жовтня, о год. 7:30 веч.

ПОХОРОН в п'ятницю, 14-го жовтня 1988 р. з того ж похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. о год. 9:30 рано на цвинтар св. Ґертруди, Colonia, N.J.

Горем прибиті:
доньки —
ІРИНА ПЕҐАРО з мужем ДЖОЗЕФОМ
АННА МАРІЯ МІКУЛИНЕЦЬ
невістка — МАРҐАРЕТА МІКУЛИНЕЦЬ
і 5 внучок

Дня 29-го вересня 1988 р. померла в Лос Анджелес

бл. п.

АРЕТА ВОШБУРН

Залишила у смутку:
доню — ТАНЮ
сина — МИХАЙЛА ЛЬОСИ
мужа — ДАВИДА
маму — МАРІЙКУ ПЕНЯК з мужем ЮРІЄМ
сестру — РОКСОЛЯНУ МЕК з родиною
братів — АСКОЛЬДА, ІГОРЯ і МИРОНА

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що з Волі Всевишнього, 2-го вересня 1988 року в Скокі, Ілліной відійшла у Вічність наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ І ДОНЬКА

бл. п.

Ролянда Чернявська
з дому Гома

Народилася Покійна 11-го липня 1926 р. між чудовими горами Еґерленду в Чехословацьких Судетах. 1945 року, працюючи разом в місті Нейдек, ми познайомились. Обставини чесько-совєтського тиску окупаційного дали початок взаємного зрозуміння наших душевних бажань і вболівань.

Як чехи виселили Ролянду влітку 1946 р. в Західню Німеччину з рештою судетських німців, вона, не мавши права взяти з собою власних грошей, з неабияким особистим риском, вивезла касу Академічної Громади в Празі. Запам'ятавши три прізвища, Ролянда знайшла і нав'язала з одним контакт у Мюнхені. За декілька місяців мені вдалося добратися до Німеччини і в січні 1947 р. ми одружилися. З двома доньками ми оселилися в Чикаґо 1952 р., де народився ще нам син. Незабаром ми стали членами 301-го Відділу УНС. Ролянда багато мені допомагала в праці на українській дитячій оселі в Равнд Лейку і при школі українознавства при катедрі св. Володимира в Чикаґо. У всіх обставинах нашого бурхливого життя Ролянда завжди уміла звивати родинне гніздечко, переповнене любов'ю, теплом, довір'ям та пагодою.

ПАНАХИДА по Покійній була відправлена 6-го вересня при гарному співі катедрального хору. Теплим словом прощалися з Ролляндою кум Дмитро Грушецький по-українськи, а кума Галина Грушецька по-англійськи.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 7-го вересня в Катедральному соборі св. Володимира в Чикаґо, а відтак ПОХОРОН на цвинтарі св. Андрія в Блумінґделі, Ілліной. Панахиду і похоронні відправи відслужив отець Женчух. Після похорону був поминальний обід, що його приготовили сестриці церкви св. Андрія.

Нехай милосердний Господь дасть спокій душі Покійної. Дух Її нехай

„...полине, злетить в рідний край,
де рідна хата, наче в віночку,
стоїть в саду сама на горбочку..."

Нехай американська земля буде Тобі легкою...

Спи, наша Дорога, в Божім спокої до нашої зустрічі та радісного спільного воскресіння!

В глибокому смутку:
чоловік — ЯРОСЛАВ
доньки — АСТРІДА і АРІЯДНА з родинами
син — ПЕТРО
мати — МАРІЯ ГОМА

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

якщо попередні рахунки

НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів у тій справі не будеться відписувати.

ВСІ РАХУНКИ МУСЯТЬ БУТИ ЗАПЛАЧЕНІ ДО 15 ДНІВ ВІД ДНЯ ПОЯВИ.

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи"

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:

„Свободи" ☐ **„Українського Тижневика"** ☐ **„Веселки"** ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

На зміну адреси проситься **ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00.**

Скористайте з виїмково доброї нагоди!

ПРИЙМАЄТЬСЯ

ОГОЛОШЕННЯ до Календаря УНСоюзу на 1989-ий рік

який цього року виходить накладом 15 тисяч примірників.

Цим Ви зможете познайомити ввесь український загал з Вашою установою, Вашою професійною обслугою, чи Вашим підприємством.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

Одна сторінка	$90.00
Пів сторінки	50.00
Чверть сторінки	33.00
Одна восьма сторінки	20.00

Реченець замовлення оголошень ПРОДОВЖЕНО ДО 15-го ЖОВТНЯ 1988

Належність проситься надсилати:

SVOBODA

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Найкращий дарунок

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ — НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА І В ШКОЛІ!

ПОДБАЙТЕ, щоби в кожній публічній бібліотеці була повна і стисла двотомова

Енциклопедія України В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

ЦІНА

Том I	$95.00
Том II	$95.00
Хто замовить ОБА ТОМИ платить	$170.00

включно з пересилкою

Замовлення і належність ТІЛЬКИ ЧЕКАМИ або ПОШТОВИМИ ПЕРЕКАЗАМИ (M. O.) слати

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

З ОГЛЯДУ НА ІСНУЮЧІ ПРОБЛЕМИ безпеки на станціях продукування нуклеарної зброї, Департамент енергетики закрив чи радше зупинив продукування плутонію на станції Рокі Флетс, біля Болдеру у Кольорадо. Цей необхідний наказ видано у наслідок випадку, що стався на цій станції, де працівники були забруднені радіоактивними речовинами. Це в останніх місяцях друге з черги припинення продукції нуклеарної зброї в ЗСА з огляду на небезпеку.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу АЛЛЕНТАВН, Па.

повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ

— відбудуться —

в неділю, 30-го жовтня 1988 р. о год. 2:30 по пол. в залі Української Католицької Церкви

1826 Kenmore Avenue, Bethlehem, Pa.

В нарадах зобов'язані взяти участь члени Управи Окружного Комітету, відділові урядовці та делеґати 31-ої Конвенції наступних Відділів:

44, 46, 47, 48, 124, 137, 143, 147, 151, 288, 318, 369, 438

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Зборів
3. Перегляд організаційної праці Округи у 1988 році
4. Доповідь головного предсідника УНСоюзу д-ра ІВАНА О. ФЛИСА
5. Обговорення загальних союзових справ
6. Схвалення пляну організаційної праці на останні місяці біжучого року
7. Внески, запити
8. Закриття нарад

У нарадах візьме участь

д-р Іван О. Флис, головний предсідник УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Анна Гарас, *голова*
Стефан Муха, *секр. укр. мови* **Анна Строт,** *секр. анг. мови*
Володимир Заґводський, *касир*

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу РОЧЕСТЕР, Н. Й.

повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ

— відбудуться —

в неділю, 6-го листопада 1988 р. о год. 3-ій по пол. в залі Українського Народного Дому

83 Joseph Avenue, Rochester, N.Y.

В нарадах зобов'язані взяти участь члени Управи Окружного Комітету, відділові урядовці та делеґати 31-ої Конвенції наступних Відділів:

36, 43, 66, 89, 217, 285, 289, 316, 343, 367, 437

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Зборів
3. Перегляд організаційної праці Округи у 1988 році
4. Доповідь головного предсідника УНСоюзу д-ра ІВАНА О. ФЛИСА
5. Обговорення загальних союзових справ
6. Схвалення пляну організаційної праці на останні місяці біжучого року
7. Внески, запити
8. Закриття нарад

У нарадах візьме участь

д-р Іван О. Флис, головний предсідник УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Петро Дзюба, *голова*
Дмитро Пристай, *секретар* **Марія Сверида,** *касир*

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Лишається дуже мало часу для приготувань до гідного відзначення найбільше величної події української історії, 1000-ліття прийняття християнства українським народом.

Допоможіть своєю скорою і щедрою пожертвою виконати всі заплановані акції Крайового Комітету Тисячоліття Християнства в Україні.

Чеки проситься виставляти на: UUARC, INC. — MILLENNIUM OF CHRISTIANITY IN UKRAINE FUND та висилати на адресу: 1319 W. Lindley Avenue., Philadelphia, Pa. 19141.

Пожертви звільнені від уподаткування.

Складаю (складаємо) пожертву в сумі ....

....

Посвідку проситься виставити на ....

(по-англійськи)

....

та переслати

на адресу

(по-англійськи)

....

Дата

Підпис

Спів був її життям

Померла І. Синенька-Іваницька

У неділю, 28-го серпня ц.р., заснула у Господі на 91-му році життя в Мюнхені видатна співачка передвоєнних естрад, заслужена громадянка сл. п. Іванна Синенька-Іваницька. Похоронено її на українській частині „Лісового цвинтаря" в Мюнхені 1 вересня ц.р. в могилі її мужа, професора міжнародного права УВУ д-ра Сократа Іваницького.

Після Панахиди, яку відслужили у цвинтарній каплиці отці Євген Гарабач і Роман Врущак, співачка-німкиня виконала в супроводі органів молитву Баха-Ґуно „Аве Марія", яку Покійна залюбки співала. Над могилою попрощали покійну: о. Гарабач від парохії, мгр А. Мельник від Центрального Представництва Української Еміграції в Німеччині, інж. Г. Комаринський від родини у Франції, ЗСА й Україні, та о. митрат П. Дубицький від УАПЦ. Він наголосив побожність спочилої та її пам'ять про покійного мужа, уродженця Буковини, за якого вона щорічно замовляла Панахиду.

Іванна Синенька народилась в Чорнокінцях біля Гусятина в родині учителя. Її мати з дому Генчель була дочкою чеського естрадного співака, а бабка походила з артистичного роду Кратохвілів. Вже як учениця вчительської семінарії СС. Василіянок у Станиславові, виступала як солістка у шкільних концертах. У 1919 році, як студентка IV року, виїздить з батьком, старшиною відділу пропаганди УГА, в Україну і стає на працю в селі Бахматові біля Проскурова в місцевій школі. У 1920 році повертається до Станиславова, а довідавшись про гостювання хору Кошиця у Варшаві, їде туди й відбуває з ним піврічне турне. У 1921 році у Райхенберґу на Судетах здає семінарійну матуру і за порадою співачки Колодіївни та баса Андрієвського вписується у Празьку консерваторію, де тоді студіювали Орест Руснак, Нестор Нижанківський і Зиновій Лисько. Одержавши стипендію, навчається співу у проф. Бамберґерової й у 1927 році одержує диплом консерваторії.

Перший концерт для українців Синенька співала з піяністом Нестором Нижанківським у Празі 1927 р. Одружена з учасником боїв за Львів, колишнім старшиною УГА Сократом Іваницьким, переїздить 1928 р. до Ужгороду, де вступає до театру „Просвіта", що його вели М. Садовський-Тобілевич і Микола Аркас, син композитора, автора опери „Катерина" і колишній полковник армії УНР. В Ужгороді починається мистецька кар'єра Іваницької: вона виступає у ролях Марженки у „Проданій нареченій", Кольомбіни в „Паяцах", Віолєти в опереті „Ляльки", (Адама) Мікаели в „Кармен", Катерини, Наталки, Оксани й Одарки в „Запорожці", здобуваючи мистецьке ім'я. Поруч з тим дає концерти в Галичині й на Буковині, повторні концерти в Ужгороді й Празі, виступи в радіопрограмах. Від совєтського амбасадора у Празі одержує приманливу пропозицію концертувати в Україні, а згодом відбути турне по Европі, менажоване урядом УССР. Синенька цієї пропозиції не приймає.

За порукою Н. Нижанківського меценат українських мистців митрополит Андрій Шептицький призначує їй стипендію на студії в Міляно, де співачка удосконалює свій голос у мисткині Келіни де Рівальта, яка раніше виступала у славетній „Ля Скаля" разом із Соломією Крушельницькою і високо її цінила. Захоплена талантом своєї учениці, Сіньйора Рівальта писала до Митрополита: „Це слава моєї школи".

Після виступів у міланському радіо співачка повернулася на батьківщину її мужа Буковину. Звідтіль відбуває кількакратне турне по Галичині, по українських скупченнях у ЧСР, виступає у віденському радіо і в Берліні, де від 1937 року замешкує з чоловіком на постійно.

В Німеччині Синенька-Іваницька виступає з концертами по українських громадах і в таборах примусових робітників. Після війни оселюється в Мюнхені, де виступає на громадських святах, а вже у старшому віці — на вечорах сеньйорів, востаннє ще два роки тому. Спів був її життям. Наспівала 2 довгограйні платівки з композиціями Барвінського, Лисенка, Лиська, Лопатинського, Лятошинського, Людкевича, Масляка, Матюка, Січинського, Степового і Стеценка.

В архіві покійної зберігаються від 1930 року похвальні рецензії про її концерти В. Барвінського, З. Лиська, С. Людкевича, Л. Ясінчука, а з німецьких критиків Ганса Єнкера з Берліну, Ганса Саляшека і Фрідріха Маценауера з „Фолькс цайтунг" і „Вінер Ноєсте Нахріхтен" з Відня й інших.

Надхнена її голосом німецька поетка Френце-Шреймаєр у своїй збірці „Співуча криниця" посвятила співачці рядки п. з. „Пісня України". Вона пише: „Я знаю одну молоду українку. У важких, вечірніх годинах вона співала мені сумні пісні свого народу. Вона — мистець! Мене, що України ніколи не бачила, огортала туга за її вітчизною, за тією незнаною країною з її мешканцями, що так важко зносять свою невідрадну долю... Скарби великі укриті в українських піснях, чи прийде хтось покликаний їх підняти? Хто Україну раз побачив, того огортає безмежна туга за нею! Україно, твої пісні прекрасні!". Про її платівки писав Теодор Юськів-Терен у „Свободі" з 21-го липня 1966 року наступне:

„Вже хоч би те, що наші люди почули дві незрівняні українські пісні, варто було, що платівка появилася. А саме, композиція Нестора Нижанківського до слів Олеся „Жита" і народня, в чудовому фортепіяновому опрацюванні Барвінського „Половина саду цвіте"... Ви почули тут ще й те, чим колись наше ліричне сопрано так уславилося, а саме, Лисенкові „Айстри" і народню, із фортепіяновим супроводом Барвінського „Ой ходить сон". Ці дві пісні в'язалися у тридцяті роки тісно з ім'ям Синенької-Іваницької. Вона була найкращим їх виконавцем... Почувши цю платівку, ви ніби зустріли старого, давно небаченого друга".

Щоб не продовжувати некрологу у нефаховому щоденнику, я подав тільки прізвища критиків і уривки тільки однієї рецензії.

Із покійною відійшла у засвіти жінка благородного серця і великої культури, ніжна і дуже скромна, чи не остання з могіканів, сучасників М. Голинського, З. Дольшицького, М. Дуди, Р. Любінецького, В. Матіяша, Р. Рейнаровича, О. Руснака, Марії Сокіл, В. Тисяка й інших.

Б. Шарко

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У статті Р. Кухаря „Щоб чужинці не плутали хрищення України із хрищенням Росії" („Свобода", ч. 187, з 30-го вересня ц.р.) треба читати: „В теперішній політичній ситуації очевидно передчасно сподіватись нам позитивного з'ясування у світі цієї невідомої для нього загадки, скомплікованої гулом пропаґанди завойовників і німотою завойованих". — Ред.

Маємо на складі книжку

Степана Куропася

СПОГАДИ З УКРАЇНИ Й 60 РОКІВ В АМЕРИЦІ

Накладом автора, Ню Йорк — Париж — Чикаґо, 1988 стор. 575. Тверда обкладинка, ціна $30.00 плюс $1.60 за пересилку. Можна набувати в книгарні „Свобода".

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
New Jersey residents add 6% sales tax

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ПЕТРО ЗАПЕЛ, член УНС Відд. 70-го Т-ва „Поступ" в Іст Орендж, Н.Дж. помер 19-го серпня 1988 року на 64-му році життя. Нар. 1924 року в Джерзі Сиґі, Н.Дж. Членом УНС став 1975 року. Залишив у смутку дружину Анну. Похорон відбувся 24-го серпня 1988 року на цвинтарі Св. Хреста в Норт Арлінґтоні, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Микола Шеремета, секр.

ВОЛОДИМИРА ПАНАСЮК член УНС Відд. 423-го ім. Євгена Коновальця в Чикаго, Ілл., померла 18-го серпня 1988 року на 60-му році життя. Залишила у смутку дочку Христину Снідзе. Похорон відбувся 20-го серпня 1988 року на цвинтарі Св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ЙОСИФ ОРЛОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 402-го ім. Т. Шевченка в Етобіко (Торонто) Канада, помер 22-го липня 1988 року на 68-му році життя. Нар. 5-го січня 1921 року в Братковичах, Зах. Україна. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку дружину Анну і сестру Стефанію з родиною. Похорон відбувся 25-го липня 1988 року на цвинтарі св. Володимира в Овквіллі (Торонто, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

А. Бурій, секр.

ІВАН ДАНИЛІВ, член УНС Відд. 402-го ім. Тараса Шевченка в Етобіко, Онт. Канада, помер 29-го червня 1988 року на 65-му році життя. Нар. 4-го серпня 1923 року в селі Раделич, Зах. Україна. Членом УНС став 1964 року. Залишив у смутку дружину Магдалину, доньку Галю з мужем і Сина Богдана з дружиною і дітьми. Похорон відбувся 2-го червня 1988 року на цвинтарі Спрінг Крік в Етобіко, Кнада.

Вічна Йому Пам'ять!

А. Бурій, секр.

HELP WANTED

ПОШУКУЮ СТАРШУ **ЖІНКУ-ГОСПОДИНЮ** **до опіки над старшим чоловіком, в тихій, чистій околиці і близько церкви. Прошу голоситись на адресу:**

WASYL SOROCHAK
3 Fairview Avenue Ext.
Terryville, Conn. 06786

YONKERS, N.Y.

ПОШУКУЮ ГОСПОДАРЯ

до 18-родинного будинку — старшу особу, може бути двоє, дім дуже спокійний, чистий, добра дільниця, даємо три великі кімнати; є город і багато зелені, решта за домовленням. Також до винайму великі модерні МЕШКАННЯ, три і чотири кімнати; щоби оцінити треба побачити. Телефонувати вечером: **(203) 322-5422.**

Улас Самчук

СЛІДАМИ ПІОНЕРІВ

Епос Української Америки

IN THE FOOTSTEPS OF THE PIONEERS

Saga of Ukrainian America

Книжка у твердій зелено-темній полотняній обгортці з мистецьким написом в оформленні **Богдана Титли** *у видавництві УНСоюзу „Свобода".*

268 сторінок, ціна 15 долярів з пересилкою.

Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі", пересилаючи рівночасно чек або грошевий переказ.

Svoboda Book Store
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302